

Eesti Hariduse Kvaliteediagentuuri kuratooriumi istungi protokoll

10.09.2025

Kuratooriumi istung toimus 10. septembril 2025 Tallinnas, Tammsaare tee 47. Istung algas kell 14.00 ja lõppes kell 17.00. Osalesid: Marcus Ehasoo, Ülle Jaakma, Kaidi Kauffeldt, Toomas Kruusimägi, Reelika Leetmaa, Lennart Mathias Männik, Marko Piirsoo, Piret Viirpalu, Renno Veinthal (pp 1-4); HAKA poolt osalesid: Heli Mattisen (pp 1, Teamsi vahendusel), valdkonnajuhid Katrin Maack, Helen Arus, Liia Lauri, Marge Kroonmäe (Teamsi vahendusel) ja Hillar Bauman. Puudusid kuratooriumi liikmed Veljo Konnimois ja Mait Palts. Kutsutuna osales HTM kõrghariduse valdkonna juht Kristi Raudmäe. Istungit juhatas Ülle Jaakma ja protokollis kuratooriumi sekretär Hillar Bauman.

Päevakord

1. Kokkuvõtte partnerlusuuringu tulemustest.
2. Ülevaade täienduskoolituse valdkonna tegevustest, väljakutsetest ja arenguplaanidest, arutelu kuratooriumi liikmetega.
3. Täienduskoolituse hindamisnõukogu ja vaidekomisjoni moodustamise korra muutmine.
4. Ülevaade üldhariduse valdkonna tegevustest, väljakutsetest ja arenguplaanidest, arutelu kuratooriumi liikmetega.
5. HAKA ülesed arengufookused perioodiks 2026-2027 lähtuvalt HAKA arengukava eesmärkidest ja partnerlusuuringu tulemustest.
6. HTM kõrghariduse valdkonna juht Kristi Raudmäe tutvustab kavandatud muudatusi kõrgharidusseaduses, mis loovad HAKA toimimiseks riigiasutuse koosseisus õiguslikud alused.
7. Järgmise kuratooriumi istungi kavandamine.

Arutelu ja otsused

1. Kokkuvõtte partnerlusuuringu tulemustest.

Kokkuvõtte tegi HAKA juhataja Heli Mattisen. Uuringu teemade juurde pöördus kuratoorium tagasi järgnevate päevakorrapunktide arutelul.

2. Ülevaade täienduskoolituse valdkonna tegevustest, väljakutsetest ja arenguplaanidest, arutelu kuratooriumi liikmetega.

Ülevaate andis HAKA täienduskoolituse valdkonnajuht Katrin Maack ning vastas seejärel kuratooriumi liikmete küsimustele.

Renno Veinthal tegi ettepaneku, et HAKA hindamisjuhi Trine Tamme magistritöö põhjal tuleks avaldada teadusartikkel.

Katrin Maack selgitas, et kuna kogu HAKA täienduskoolituse valdkonna rahastus tuleb VÕTI projektist, siis ei ole sealseid vahendeid lubatud kasutada teadusartikli avaldamisega seotud kuludeks.

Renno Veinthal avaldas arvamust, et pea 400 töötajaga organisatsioonis peaks selleks vahendeid leiduma.

Piret Viirpalu tegi ettepaneku, et mikrodest tuleks pigem rääkida lihtsas keeles meedias kui keerulistes teadusartiklites.

Ülle Jaakma pani ette, et tuleks arutada, kuidas teha võimalikuks erinevate artiklite avaldamine ja info jagamine kas VÕTI projekti või muude allikate kaudu.

Marcus Ehasoo tõi välja, et valdkonna ees on palju väljakutseid ja uuris sellega seoses, kas HAKA kasutab siin ka tehisaru.

Katrin Maack vastas, et pigem mitte, kuna siin tekivad andmekaitse ja konfidentsiaalsuse probleemid. Aga üks tööriist on tegemisel ja septembris anname kasutamisele. See peaks aitama asutustel vältida õppekava koostamisel rumalaid vigu.

Marco Piirsoo tundis huvi, kuidas saab toimuma järelvalve nendes eraettevõtetes, mis saavad mikrode õppeõiguse.

Katrin Maack vastas, et HAKA-l ei ole seireõigust, see on HTM järelvalve teema. Samas on meil mitmeid väga häid täienduskoolitusasutusi, kus kvaliteediga tegeletakse tõsiselt.

Renno Veinthal lisas, et see debatt vaieldi selgeks seaduseelnõu arutelul parlamendis. Seireks eraldi suure mehhanismi ehitamine ei ole otstarbekas ning piiraks ka ettevõtlusvabadust.

3. Täienduskoolituse hindamiskooskogu ja vaidekomisjoni moodustamise korra muutmine.

Sissejuhatuse sellesse päevakorrapunkti tegi Katrin Maack.

Kuratoorium otsustas: Sõnastada regulatsiooni punkt 9.5 järgnevalt: ühest organisatsioonist, kutse- ja erialaliidust või ühendusest ei kuuluks nõukokku rohkem kui üks töölepingu või juhatuse liikme lepingu alusel selles organisatsioonis, kutse- või erialaliidus või ühenduses töötav liige. Kui nõukogu liige hakkab nõukogu liikmeks oleku perioodi jooksul lepingu alusel tööle asutuses, millest nõukogus juba on liige, astub ta nõukogu liikme kohalt tagasi. Vabanenud kohale korraldatakse konkurss;

Otsus võeti vastu 9 poolthäälega. Vastu 0.

4. Ülevaade üldhariduse valdkonna tegevustest, väljakutsetest ja arenguplaanidest, arutelu kuratooriumi liikmetega.

Ülevaate andis HAKA üldhariduse valdkonnajuht Helen Arus ning vastas seejärel kuratooriumi liikmete küsimustele.

Marco Piirsoo tundis huvi, mis on probleemid seoses andmete analüüsimisega. Kus need andmed on ja kas need pole kättesaadavad? Kas ülikoolid ei võiks neid andmeid analüüsida?

Marcus Ehasoo tõi välja, et probleem on andmeanalüüsi oskustes. Tallinna Ülikoolis oli nende oskuste arendamiseks programm. Aga seda rahastati erarahadest ja programm lõppes ära.

Toomas Kruusimägi lisas omalt poolt, et küsimus on selles, kas koolis on piisavalt inimesi, kes oskavad ülesandeid seada ja andmeid analüüsida. Samuti märkis ta, et tõsiseks väljakutseks on loodav koolijuhtide atesteerimise süsteem, mida võidakse meie ehk kvaliteedihindamise vastu ära kasutada.

Reelika Leetmaa uuris, kas vajaka on riigi tasandil andmetega tegelemisest.

Helen Arus märkis, et kuigi Eestis on andmete kuvamisega riigi poolt siiski hästi, siis küsimus on, et neid andmeid osad koolid üldse oma protsesside hindamiseks ei kasuta.

Renno Veinthal märkis, et HTM investeerib märkimisväärselt õpetajakoolitusse. Lahendusi tuleks otsida läbi täienduskoolituste ja mikrokvalifikatsioonide. Ta tõi ka välja, et see, mis suunab omavalitsuste huve, kui ka nende suutlikkus, võib olla vägagi erinev.

Toomas Kruusimägi lisas, et Tallinna linn on küll väga võimekas, kuid sisulist huvi koolide tegevuste osas pole.

Piret Viirpalu uuris, kuidas HAKA piloothindamiste tulemused jõuavad uue riikliku õppekava väljatöötamise töörühmani. See oleks väga vajalik.

Helen Arus vastas, et ta on seda uurinud. Praegu on ees jällegi uued kohtumised HTM üldhariduse valdkonna uute juhtidega ja uute sihtide seadmine.

Meil on väga palju andmeid, mida jagada. Näiteks võiksime mõelda, kas ehitada üles andepakette otsustajate jaoks (mis andmed midagi tulevikus ennustavad). Lihtsalt koolitustest ei piisa.

Ülle Jaakma tundis huvi kui palju on pilootkoolides kvaliteedijuhte.

Helen Arus vastas, et piloodis olevates koolides mitte ühtegi.

Toomas Kruusimägi lisas omalt poolt, et küsimus pole andmetes, mida on palju. Küsimus on selles, kes nendele ligi pääseb ja kuidas neid analüüsida.

Renno Veinthal lisas, et on riike, kus suudetakse kirjeldada ja hinnata koolide arengut ja arvestada seda rahastamisel.

Reelika Leetmaa märkis, et mõjuanalüüs on keeruline ülesanne. Koolid seda üksi ei suuda ning vajavad riiklikku tuge.

5. HAKA ülesed arengufookused perioodiks 2026-2027 lähtuvalt HAKA arengukava eesmärkidest ja partnerlusuuringu tulemustest.

Sissejuhatuse teemasse tegi Helen Arus. Ta märkis partnerlusuuring sisaldab ka soovitusi HAKA-le. Need soovitused võib jagada kolme rühma:

- HAKA rolliga seonduvad soovitud
- Ressurssidega seonduvad soovitud
- Teadlikkuse suurendamise ja kommunikatsiooniga seonduvad soovitud

Lennart Mathias Männik tõi välja, et kaasamine ei ole tema arvates probleem. Ta uuris, kas soovitud tasuliste teenuste pakkumise osas olid HAKA-le üllatuseks.

Helen Arus vastas, et mõnevõrra jah, ka selles osas, et seda partnerid ise välja töid. Teatud võimalused on olemas ja neid tasub lähemalt uurida.

Ülle Jaakma tundis huvi, milliseid teenuseid HAKA võiks pakkuda.

Helen Arus ja Katrin Maack töid välja näidetena HAKA kvaliteedikooli (sellega tekitame küll teoreetilist konkurentsi koolitusturul), konsultatsioonid ja koolitused täienduskoolitusasutustele (aga samas öeldakse meile, et ärge hakake koolitusasutuseks). Suur võimalik ressurss on rahvusvahelised projektid. Lisaks nt üldhariduskoolide eneseanalüüsi mentorite teenus jms mida võib uuesti kaardistada.

Helen Arus tutvustas kuratooriumi liikmetele esialgset tegevusplaani soovitud prioriteetide ja esialgsete fookusteemadega tegelemisel selle aasta jooksul ning palus kuratooriumi liikmetelt arvamust ja soovitud selle osas, kas kavandame õiged tegevusi õiges järjekorras.

Marcus Ehasoo märkis, et sel intervjuul, kus tema osales, tuli välja mõningane pettumus kommunikatsioonis (info ei jõua inimesteni või ei jõua õigel ajal).

Ülle Jaakma tõi välja, et uue institutsionaalse akrediteerimise regulatsiooni kinnitamise ja rakendamise vahemik jäi liiga lühikeseks.

Helen Arus kinnitas, et ka kommunikatsiooni õppeasutuste ja hindamisprotsesside osas saab uuesti kommunikatsioonistrateegia loomise valguses HAKA-s sisemiselt arutluse alla võtta.

Marko Piirsoo uuris, kas on mingeid arenguid HAKA autonoomia teemal, mis on väga oluline.

Marcus Ehasoo vastas, et pigem oleme oma aruteludes jõudnud järelduseni, et oluline on sisulise sõltumatuse olemasolu.

Ülle Jaakma tõdes, et väga oluline on ressursside (nii inim- kui rahaliste ressursside) küsimus.

Kristi Raudmäe ütles, et autonoomiat saabki arutada koos ressurssidega. Reedel peaks ministri allkirjaga välja minema kõrgharidusseaduse (KHS) muutmise eelnõu.

Ülle Jaakma märkis, et selgust vajab kindlasti HAKA rolli täpsem defineerimine (nt hindamine vs nõustamine).

Toomas Kruusimägi tõi välja, et rollikonflikte on mujalgi – täna on nt riigikoolides ja kutsekoolides pidaja samas ka järelevalve teostaja.

Kristi Raudmäe märkis, et on inimesi, kes usuvad, et järelevalve ja nõustamine ei saa olla ühes asutuses.

Helen Arus uuris, kas me peaks uuesti ära kirjeldama HAKA erinevad rollid ja tulevikuvaate, et siis nendele üheskoos kuratooriumiga uuesti peale vaadata. Võiks ära kirjeldada meie hindamised ning need nõustamised, mis hindamistega seotud.

Marcus Ehasoo märkis sellega seoses, et valdkondadel on suured erinevused. Nt Vormsi saar ei saa panna oma ainsat kooli kinni.

Ülle Jaakma tõi omalt poolt välja, et meil on palju andmeid ja me ei kasuta neid piisavalt. Paika tuleks panna, millised analüüsid on HAKA ülesanne ja millised kooli või pidaja omad. Lisaks uuris ta, millised on partnerite ootused rahvusvahelistumise osas.

Helen Arus tõdes, et kindlasti ei saa me hakata kõikides valdkondades rahvusvahelisi eksperte kasutama hindamistes, mis oli üks ootus. Kui HAKA töötajad käivad õppevisiitidel, püüame kaasata ka partnereid. Aga rahvusvahelistumise teema võtaks fookusesse järgmisel aastal. HAKAs käib ka arvukalt rahvusvahelisi delegatsioone ja me ise oleme välja arendamas kolme erinevat teenusepaketti, mida müüa.

Toomas Kruusimägi lisas, et üldhariduskoolides käib palju delegatsioone ja neid kutsutakse paljudesse kohtadesse (eriti seoses TI programmiga).

Marcus Ehasoo tõdes, et ressursid on ka kuratooriumi teema, ning kuratooriumi liikmed võiks olla kaasatud HAKA eelarveläbirääkimistesse HTM-ga. Nt võiks kuratoorium oma esimehele sellekohase volituse anda.

Reelika Leetmaa tundis huvi, et kui täienduskoolituse valdkonnas on prioriteetideks mikrod ning RKT hindamised, siis kas eraettevõtete täienduskoolituste kvaliteediga ka tegeletakse.

Katrin Maack vastas, et selleks pole tellimust ja seega ka raha. Kogu valdkonna ainus rahastusallikas on VÕTI projekt.

Reelika Leetmaa tõdes, et kuigi eraasutuste täienduskoolitustega on rohkem probleeme, siis paraku on need tähelepanu alt väljas.

Ülle Jaakma ütles kokkuvõtteks, et HAKA on teinud sisukat ja tulevikku vaatavat tööd ning plaane tehes väga kiiret tööd.

6. HTM kõrghariduse valdkonna juht Kristi Raudmäe tutvustab kavandatud muudatusi kõrgharidusseaduses, mis loovad HAKA toimimiseks riigiasutuse koosseisus õiguslikud alused.

Kristi Raudmäe andis ülevaate KHS muutmise eelnõust, mis peaks lähipäevil ministri allkirjaga minema kooskõlastusringile. HAKA-t puudutab paragrahv 37. Seadusesse on sisse toodud kuratoorium ja see peaks lahendama probleemid seoses HAKA olekuga Harno koosseisus.

Kuratooriumi liikmed tõid arutelul välja järgnevad ettepanekud:

- Vajalik oleks läbivalt kasutada samu sõnastusi (praegu nt „kvaliteediagentuur“, „kõrghariduse kvaliteediagentuur“, „Harno“)
- Vajalik on keeleline korrektuur (praegu nt räägitakse mitte agentuuri sõltumatuses vaid hindamiste sõltumatuses)

- Seni on kuratoorium kinnitanud kõrghariduse hindamisnõukogu ülesanded ja töökorra, eelnõu järgi aga peaks seda tegema minister oma määrusega. Peaks jääma senise praktika juurde.

Kristi Raudmäe lubas nende ettepanekute valguses eelnõu teksti veel üle vaadata.

7. Järgmise kuratooriumi istungi kavandamine.

Järgmine kuratooriumi istung toimub 10.detsembril. Eelnevalt on kokku lepitud mõningad päevakorra punktid:

- Kõrghariduse ja kutsehariduse uute hindamismudelite arutelu
- Kõrghariduse, kutsehariduse ja täienduskoolituse hindamisnõukogude vaidekomisjonide kinnitamine
- Aasta kokkuvõte

Kuratooriumi liikmete ettepanekul lisame päevakorda ka HAKA rolli arutelu. Enne seda peaks HAKA olema oma rollid uuesti lahti kirjutanud.

Ülle Jaakma

Kuratooriumi esimees

/allkirjastatud digitaalselt/

Hillar Bauman

Kuratooriumi sekretär

/allkirjastatud digitaalselt/

